

JAARVERSLAG 2017

Meer informatie over PBI, nieuws en komende evenementen?
Of een bijdrage leveren? Neem dan een kijkje op onze in 2017
vernieuwde website: www.peacebrigades.nl. Of volg ons op:

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Bestuur en kerntaken	4
De hoogtepunten van 2017	5
De cijfers	6
Internationale resultaten	7
Vrijwilligers en medewerkers	8
2017 in beeld	9
Shelter City 2017	10
Kenia	11
Guatemala	12
Colombia	14
Mexico	16
Honduras	18
Nepal & Indonesië	19

Foto omslag: begeleiding door PBI van de Vredesgemeenschap van San José de Apartadó; een collectief van meer dan 500 boeren in de regio Urabá in het noordwesten van Colombia

Wat kunnen we bereiken met uw bijdrage?

Een paar voorbeelden:

€75

Bezoek aan een kantoor van een mensenrechtenorganisatie in Guatemala om de bescherming van PBI zichtbaar te maken voor de omgeving.

€100

24 uur begeleiding aan een ernstig en/of acuut bedreigde mensenrechtenverdediger.

€200

Een week fysieke aanwezigheid in een vredesgemeenschap in Colombia.

€500

Bezoek aan Nederland van een Mexicaanse mensenrechtenverdediger om aandacht te vragen voor de bedreigingen tegen hem/haar en een oproep tot steun te doen aan de Nederlandse regering.

'In Nairobi is het normaal. Geweld en corruptie zijn onderdeel van het dagelijkse leven. Voor de politie moet je bang zijn. Ik wil laten zien dat het niet normaal hoort te zijn.'

- Stephen Mwangi, Kenya

Uitgave van Peace Brigades International - Nederland | Vormgeving: Irene van den Bosch

Productie: Inez de Boer, Alex Rijk, Irene van den Bosch.

Beste vrienden van Peace Brigades International,

Bijna 20 jaar geleden benadrukte de General Assembly van de UN *"that all members of the international community shall fulfill, jointly and separately, their solemn obligation to promote and encourage respect for human rights and fundamental freedoms for all"*. En vertegenwoordigers van alle landen verklaarden dat: *"Everyone has the right (...) to promote and to strive for the protection and realization of human rights and fundamental freedoms."**

Toch zijn er nog heel veel landen waar het gevaarlijk is om op te komen voor je rechten als mens. Bijvoorbeeld in de zeven projectlanden waar PBI werkt: Nepal, Indonesië, Kenia, Mexico, Guatemala, Honduras, en Colombia. In 2017 alleen al werden meer dan 300 mensenrechtenverdedigers vermoord omdat ze opkwamen voor hun rechten en die van hun gemeenschap. Tweederde daarvan opereerde in Latijns-Amerika.

Vrijwilligers van PBI Nederland zetten zich in om de situatie van mensenrechtenverdedigers in kaart te brengen en het steunnetwerk te onderhouden. In de PBI projectlanden wijden vrijwilligers zich *full-time* voor 12 tot 18 maanden aan de bescherming van mensenrechtenverdedigers, aan training en aan het onderhouden van contacten met lokale overheden. Tegelijkertijd investeren in Nederland gemiddeld zo'n 30 vrijwilligers een dag in de week in ondersteunende activiteiten. Vrijwillige inzet en samenwerking: dat maakt ons sterk.

Ook dit jaar konden we weer rekenen op onze trouwe donateurs en ontvingen we gulle giften van een aantal stichtingen. Daarvoor hartelijk dank! Dit jaarverslag documenteert hoe jullie inzet en middelen het mogelijk maakten om in een aantal zeer onveilige landen meer ruimte te maken voor vrede.

Rosien Herweijer
Voorzitter PBI Nederland

* Bron: Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms General Assembly Resolution A/RES/53/144

Over Peace Brigades International

PBI zendt getrainde vrijwilligers vanuit de hele wereld naar landen waar mensenrechtenverdedigers onder grote druk staan of met de dood bedreigd worden. Deze vrijwilligers bieden beschermende begeleiding aan deze mensenrechtenverdedigers. Daarnaast onderhoudt PBI een uitgebreid internationaal steunnetwerk. In geval van misstanden houdt PBI dit steunnetwerk op de hoogte en vraagt om verhoogde alertheid of diplomatieke actie. Deze combinatie stelt mensenrechtenverdedigers in staat om op een relatief veilige manier te blijven werken aan de naleving van mensenrechten en gerechtigheid in hun eigen land.

PBI werkt in landen waar personen en gemeenschappen het slachtoffer zijn van een gewapend conflict, intimidatie of onderdrukking. PBI hanteert de principes van geweldloosheid, onpartijdigheid en niet-inmenging. Daarnaast stelt PBI dat duurzame conflicttransformatie alleen kan plaatsvinden, wanneer deze gebaseerd is op de overtuiging van de lokale bevolking zelf.

Dertien PBI-landengroepen, waarvan Nederland er één is, ondersteunen het werk in de projectlanden. Het werk van deze landengroepen is een onmisbare link in de bescherming van de lokale mensenrechtenverdedigers in de projectlanden. Wij werven en trainen vrijwilligers voor de projecten, zorgen voor publieke, politieke en diplomatieke aandacht voor het werk van mensenrechtenverdedigers en werven fondsen voor het werk van PBI.

Bestuur

Het jaar 2017 bracht goed en slecht nieuws. Zo moesten we helaas dit jaar wederom een negatief financieel resultaat rapporteren waardoor we als organisatie noodzakelijkerwijs interen op onze reserves.

Onze coordinator Inez de Boer - drie dagen per week - en Alex Rijk, office manager voor twee dagen, zijn essentieel om de energie van onze vrijwilligers in goed banen te geleiden. Maar onze inkomsten lijken structureel onvoldoende om hun - bescheiden - salarissen te financieren. We hebben in 2017 wel kleine successen geboekt waar het gaat om het werven van meer vaste donateurs, maar het is duidelijk dat we nog een flinke slag moeten maken.

Een heel goede ontwikkeling is dat het Internationaal Secretariaat van PBI, met inzet van diverse Nederlandse PBI vrijwilligers, er in geslaagd is een projectfinanciering te verkrijgen uit het Mensenrechtenfonds van het Ministerie van Buitenlandse Zaken: bijna 900.000 euro over drie jaar voor vier PBI projecten (Colombia, Guatemala, Honduras en Mexico) en twee partnerorganisaties (IMDefensoras en Somos Defensores). Dit vormt een belangrijke bijdrage aan en erkenning voor het werk van PBI.

Als bestuur werken we aan een strategie voor de periode 2018 – 2023. Die strategie voor PBI Nederland zal nauw verbonden zijn met de globale strategie van PBI. De financiële duurzaamheid van PBI Nederland zal centraal staan in die strategie, samen met het ontwikkelen van creatieve manieren die meer aandacht vragen voor de bescherming van de verdedigers van mensenrechten en onze kennis daarover verdiepen. We zijn heel blij dat Jense Wiersma en Emma Jansen, die in 2017 een rol als bestuurslid opnamen, met al hun ervaring bij PBI daaraan willen bijdragen.

Bestuur per ultimo 2017

Rosien Herweijer – Voorzitter

Peter van Leeuwen – Secretaris

Bas van Bergeijk – Penningmeester

Emma Jansen – Algemeen bestuurslid

Sander Otten – Algemeen bestuurslid

Bob van der Winden – Algemeen bestuurslid

Jense Wiersma – Algemeen bestuurslid

Bestuursleden die zijn afgetreden in 2017

Hanna Molly – Algemeen bestuurslid

Kerntaken

PBI Nederland richt zich op vier kerntaken- hieronder beknopt de resultaten in 2017. Daarnaast is er gewerkt aan het project Shelter City - meer hierover op pagina 10.

1. Voorlichting en publiciteit over vrede en mensenrechten

In 2017 zijn er verschillende publicaties uitgebracht. Het magazine Peaces verscheen in de winter met het thema Shelter City en de vier thema's van de landenspecialisten (Peacebuilding, Environmental Rights, Gender en Indigenous Rights). We hebben acht Human Rights Café's georganiseerd. PBI heeft daarnaast presentaties gegeven bij o.a. universiteiten, kerken, bevrijdingsfestival te Utrecht, het ministerie van Buitenlandse Zaken en diverse mensenrechtenorganisaties. Er is hard gewerkt aan een vernieuwde website die begin 2017 live is gegaan op www.peacebrigades.nl, en een aantal succesvolle minidocumentaires van mensenrechtenverdedigers.

2. Werving, training en begeleiding van veldvrijwilligers

Er zijn een informatieavond en twee trainingsdagen georganiseerd voor geïnteresseerden in het werk van PBI. Een persoonlijk verslag van de ervaringen van een Nederlandse veldvrijwilliger in Mexico leest u op pagina 8. In Nederland zijn er vrijwilligers actief in het team Communicatie & Evenementen en het team Landenspecialisten. Ze hebben interne workshops over Presentatie & Lobby, Social Media en Monitoring & Evaluatie gevolgd.

3. Lobby en advocacy

Naast de drie Shelter City gasten zijn er zijn zes *speaker tours* georganiseerd waarbij door PBI begeleide mensenrechtenverdedigers uit Mexico, Guatemala, Colombia, Kenia, Honduras en Indonesië zijn ontvangen. Hierbij zijn vele advocacybezoeken aan het steunnetwerk gebracht, zoals aan NGO's, Buitenlandse Zaken en Tweede Kamerleden. Daarnaast maakte PBI dit jaar weer deel uit van de werkgroep "Vredesmissies zonder Wapens" waar civiele ongewapende vredeswerkers (waaronder een veldvrijwilliger van PBI) in het zonnetje werden gezet. Tevens heeft PBI als medeondertekenaar een petitie voor bescherming van natuurbeschermers aangeboden aan de Tweede Kamer.

4. Fondsenwerving

In het kader van particuliere fondsenwerving heeft PBI met groot succes voor het eerst meegedaan aan de sponsorloop *Damloop by Night*. Dit leverde een mooi bedrag op ter ondersteuning van het werk van PBI Nederland. Daarnaast is er opnieuw een financiële bijdrage gegaan naar de projecten in Kenia, Honduras en Colombia.

Hoogtepunten van 2017

Hoe creëert PBI Nederland meer ruimte voor vrede? Hieronder een selectie van onze activiteiten en hoogtepunten van het afgelopen jaar.

Culturele Zondag

Op 12 maart 2017 was PBI Nederland aanwezig op de Culturele Zondag in Utrecht, waar een meet-and-greet plaatsvond met Wanjiku, onze Keniaanse gast in het kader van Shelter City. Hier werd haar werk als mensenrechten-verdediger in Kenia en haar verblijf bij Shelter City op de kaart gezet. Binnen het thema 'Uitgesproken Utrecht' konden [bezoekers woorden of zinnen doneren](#), waarvan artiest Dwight van de Vijver een [Spoken Word performance](#) maakte.

Shelter City bij Utrecht Canal Pride

In juni vond de eerste Utrecht Canal Pride plaats, een evenement waar zichtbaarheid en acceptatie van de LHBTI-gemeenschap wordt gevierd. Op uitnodiging van Shelter City voeren drie activisten mee voor wie het uiten van hun seksualiteit geen vanzelfsprekendheid is: Najib uit Oeganda, Judith uit Nigeria, en Alexey uit Rusland, die dagelijks hun leven op het spel zetten voor zorg, veiligheid en gelijke rechten voor de LHBTI-gemeenschap in hun land. Voor hen was de Canal Pride een bijzonder moment: ze konden hun seksualiteit uiten in vrijheid en veiligheid.

Shelter-City gasten Alexey, Judith en Najib op de Utrecht Canal Pride

Utrechtse burgemeester Jan van Zanen huldigt Remco Bouma (voormalig veldvrijwilliger voor PBI in Colombia) tijdens het Vredessymposium

Vredessymposium 'Vredesmissies zonder Wapens'

Op 20 september 2017 vond de derde editie van het Vredessymposium plaats in Utrecht. Tijdens dit symposium worden jaarlijks vredesactivisten gehuldigd voor hun toewijding aan een betere samenleving.

In het thema 'Vrouwen op Vredesmissie' spraken vier vredeswerkers over hoe zij zonder wapens conflicten de-escaleren: Julienne Doppenberg-Difukidi, actief als vredeswerker in de Democratische Republiek Congo; Lotte Helder, verkiezingswaarnemer in jonge democratieën als Albanië en Macedonië; Annette Mevis over Rosa Manus (1881-1942), een vrouw die in de jaren 30 internationaal mensen samenbracht voor vrede; en namens PBI Remco Bouma over zijn werk als een beschermer van mensenrechten-verdedigers in Colombia en zijn inzet tegen paramilitaire groeperingen die seksueel geweld als strategie in conflicten gebruiken.

Damloop by Night 2017- Veilige Kilometer Challenge

PBI's eerste deelname aan de 33e editie van de Dam tot Damloop was een groot succes. De 'Veilige Kilometer Challenge' zette het werk dat wij als organisatie verrichten in het licht. Een team van 10 deelnemers spande zich in op een parcours van 8km. Naast dat PBI van de Goede Doelen als eerste eindigde, werd er maar liefst €2.645 opgehaald! Dit succesvolle eindbedrag zal aankomend jaar o.a. geïnvesteerd worden in veiligheid, werving, begeleiding, lobby en advocacy.

De cijfers

In 2017 kwamen we tot de conclusie dat de in 2014 ingezette strategie (met behulp van projectfinanciering kennis ontwikkelen en verspreiden in eigen land) niet structureel houdbaar bleek. We zijn daarom teruggekeerd naar onze basis, om zo de sterke punten die PBI al jaren kenmerken (enthousiaste vrijwilligers en trouwe donateurs) verder uit te bouwen.

Financieel begon 2017 zorgwekkend, met een verwachte daling van 20% in de inkomsten, na een terugval van 45% in 2016. De kosten zijn in die periode ook met 30% teruggeschoefd, maar om de voortzetting van ons werk niet in gevaar te brengen was verder korten niet verantwoord. We zijn daardoor in 2017 iets ingeteerd op onze bescheiden reserves.

Het gat dat hierdoor op de begroting ontstond begin 2017 (ruim €22.000 op een begroting van nog geen €100.000) hebben we weten te beperken tot een kleine €15.000. Dit mede door een geslaagde fondsenwervingsactie (de Damloop). Dat willen we de komende jaren verder uitbouwen. Zo denken we onze kernactiviteiten structureel te kunnen blijven financieren.

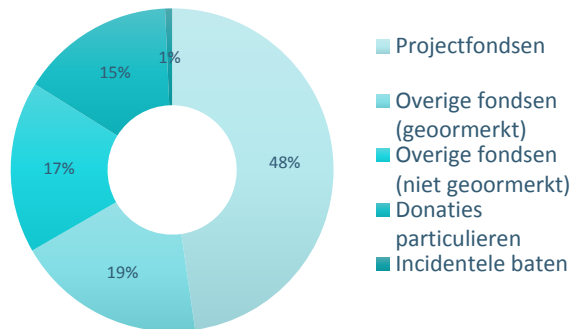
Wist u dat van elke euro **96 cent** direct wordt besteed aan de ondersteuning van mensenrechtenverdedigers? Onze bestuur- en beheerskosten zijn maar **4%**!

Sponsors en donoren van PBI Nederland in 2017

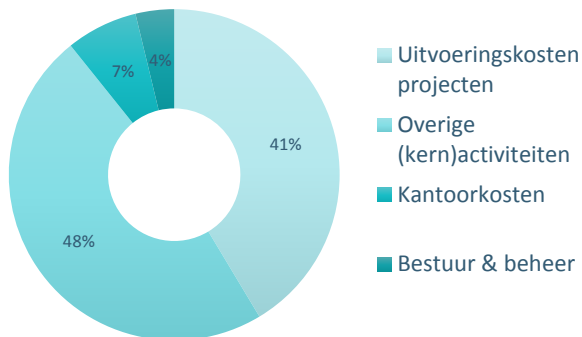
Naast ca. 200 particuliere en/of anonieme donateurs zijn onze activiteiten in 2017 financieel mede mogelijk gemaakt door:

ASN Foundation	Justice & Peace
Café Averechts	KNR - Projecten in Nederland
Casco	Mensenrechtencoalitie Utrecht
CEDLA	Ministerie van Buitenlandse Zaken
EU-EIDHR	Platform V&DV
Gemeente Utrecht	Prot. Gem. Oosterhout
Haella Stichting	Quakers Nederland Hulpfonds
Hartstra Stichting	Quakers Den Haag
Huisman Vredesfonds	Rem. Gem. Utrecht, Geertekerk
Janivo Stichting	Trainspot Utrecht
Jong Blad	...en diverse kerkelijke fondsen.

Verdeling inkomsten PBI Nederland 2017

Verdeling uitgaven PBI Nederland 2017

De jaarrekening is kosteloos opvraagbaar bij het secretariaat van PBI Nederland, via secretariaat@peacebrigades.nl.

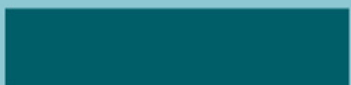
PBI Nederland is een Algemeen Nut Beogende Instelling. Dit houdt in dat wij voldoen aan de eisen die de Nederlandse overheid stelt aan het functioneren van goede doelen. Voor u betekent dit dat u uw financiële bijdrage aan PBI Nederland kunt opvoeren als aftrekpost in uw belastingaangifte bij de Belastingdienst.

Internationale Resultaten

Directe bescherming en steun

 340 vrouwen

 336 mannen

Fysieke begeleiding

In totaal 917 keer fysieke begeleiding verleend

Er hebben 346 ontmoetingen tussen organisaties en individuen plaatsgevonden, waarbij morele steun en praktische adviezen werden verleend.

Workshops

het faciliteren van bescherming- en advocacytraining
&
het begeleiden van mensenrechtenverdedigers in het omgaan met stress en psychologische druk

Deelname:

487 vrouwen
49 LHBTI'ers
389 mannen

Publicaties

328 publicaties, radio- en video-interviews

De stemmen en verhalen van mensenrechtenverdedigers laten horen &

Het gevaar en de risico's die zij lopen in beeld brengen

Bijeenkomsten

741

vergaderingen bijgewoond met internationale vertegenwoordigers en organisaties zoals de Verenigde Naties en NGOs

Aandacht vragen voor de veiligheid van mensenrechtenverdedigers

Informatie-uitwisseling over het belang van beschermende en preventieve maatregelen

Samenwerking bevorderen om het werk van mensenrechtenverdedigers te versterken

Speakertours

13 vrouwelijke
&
13 mannelijke
mensenrechtenverdedigers

Vrijwilligers en medewerkers

Vrijwilligers en medewerkers PBI Nederland in 2017

Ervaringen van een veldvrijwilliger

Marleen Folkerts, vrijwilliger in Mexico sinds april 2016, deelt haar ervaringen

Tijdens een uitwisselingsproject in 2008-2009 heb ik mijn hart verloren aan Mexico. Sinds president Calderón (2006-2012) de oorlog aan de drugskartels verklaarde is het aantal doden, vermisten en mensenrechtenschendingen in Mexico dramatisch gestegen. Er is relatief weinig internationale aandacht voor de crisis, wellicht omdat het geen openlijk conflict is. Daarnaast is de context erg dynamisch en complex.

PBI heeft in Mexico twee teams. Ik werk in het team in het zuiden, in de staten Oaxaca en Guerrero. Beide staten zijn erg arm en hebben veel inheemse bevolkingsgroepen. In Oaxaca werken we met organisaties die gemeenschappen ondersteunen in hun strijd in de verdediging van hun land tegen megaprojecten van veelal buitenlandse bedrijven en investeerders, zoals windmolenparken en mijnen. In Guerrero wordt het dagelijks leven gekenmerkt door drugsgeweld; het is een van de Mexicaanse staten met de meeste doden, clandestiene massagraven, gedwongen verdwijningen en verplaatsingen. In Guerrero begeleiden we onder andere *Centro Morelos y Pavon*, die familieleden van vermisten en gedwongen verplaatste families begeleidt in Chilapa en de omliggende dorpen. Hier worden vooral jonge jongens door drugskartels ontvoerd of gedood. *Centro Morelos y Pavon* is de enige mensenrechtenorganisatie in Chilapa en haar medewerkers worden continu bedreigd.

Ons werk in Guerrero is erg moeilijk door het extreme geweld, de corruptie en de versplintering van de criminele groeperingen. PBI werkt door middel van dialoog met overheden op alle niveaus om het werk en de legitimiteit van het werk van de mensenrechtenverdedigers onder hun aandacht te brengen. Een bijzonder moment was de observatiemissie die we in september hebben uitgevoerd samen met andere organisaties, zowel internationale (o.a. *Amnesty*) als nationale (o.a. *Red TDT*). Het doel was om de getuigenissen van families te horen, de mensenrechtensituatie onder de aandacht te brengen en een dialoog met de gouverneur van de staat aan te gaan.

Ook een bijdrage leveren aan vrede en veiligheid wereldwijd? Wordt ook vrijwilliger! Kijk op www.peacebrigades.nl/doe-mee/ word-vrijwilliger.

Shelter City

Door Stephania Rivera Tamayo

Het Shelter City-initiatief geeft **drie maanden onderdak** aan mensenrechtenverdedigers die vanwege hun werk worden bedreigd. Zij kunnen tijdelijk in een van de (Nederlandse) steden verblijven die onderdeel vormen van het project. Tijdens hun verblijf kunnen ze op adem komen en hun werk in veiligheid voortzetten. PBI Nederland voert dit project sinds 2015 uit in Utrecht.

Voor een succesvolle implementatie van dit project in de stad Utrecht werkt PBI nauw samen met Gemeente Utrecht, Justice & Peace, Universiteit Utrecht, Mitros en het UAF (Stichting voor Vluchteling-Studenten). In de afgelopen jaren hebben wij negen mensenrechtenverdedigers uit verschillende werelddelen mogen ontvangen. Zo stond het jaar 2017 in het teken van **drie bijzondere gasten**: Wanjiku uit Kenia, Najib uit Oeganda en Lottie uit Nicaragua.

De eerste Shelter City-gast van 2017 was Wanjiku uit Kenia. Samen met haar organisatie maakt zij zich sterk voor de **inheemse rechten** van maar liefst 3.000 gemeenschapsleden. Daarnaast richt Wanjiku zich op de criminalisering van mensenrechtenverdedigers. Tijdens haar verblijf in Utrecht heeft zij haar internationale netwerk verder kunnen uitbreiden. Ook heeft ze meer **zichtbaarheid** kunnen creëren voor de mensenrechtensituatie in Kenia. Zo ging ze in gesprek met bewoners van Utrecht tijdens het Bevrijdingsfestival en de Culturele Zondag in maart.

Onze tweede gast in 2017 was Najib uit Oeganda. In zijn thuisland komt Najib op voor de rechten van de **LHBTI gemeenschap**. In Oeganda hebben LHBTI-burgers constant te maken met intimidatie en bedreigingen.

Shelter City-gast Najib uit Oeganda en op de eerste Utrechtse Canal Pride

Ook Najib zelf is het slachtoffer geweest van ernstige veiligheidsincidenten. Tijdens zijn verblijf in Utrecht vond hij het voornamelijk belangrijk om de ingewikkelde situatie in Oeganda voor heel even naar de achtergrond te verdrijven. Desalniettemin ging Najib in gesprek met de LHBTI-gemeenschap in Utrecht. Zo heeft hij deelgenomen aan de eerste Utrechtse Canal Pride.

Tot slot mocht Shelter City Utrecht Lottie uit Nicaragua welkom heten. Lottie zet zich in voor de **rechten van inheemse en Afro-Nicaraguaanse gemeenschappen**. In Nicaragua is er namelijk constante strijd tussen deze groepen en kolonisten. Dit met duizenden ontheemden en tientallen doden als resultaat. Tijdens haar tijd in Nederland kon Lottie haar **werk in veiligheid voortzetten**. Ze ontmoette vele organisaties. Daarnaast gaf ze geregeld presentaties bij academische instituten.

Al met al was 2017 een jaar waarin wij als PBI weer bijzondere gasten uit verschillende werelddelen hebben kunnen ontvangen. Wij zijn trots dat wij mogen bijdragen aan de voortzetting van hun zeer waardevolle werk als het gaat om de bevordering van mensenrechten wereldwijd. Helaas is het aantal mensenrechtenverdedigers dat gevaar loopt in 2017 toegenomen. Deze trend zal zich waarschijnlijk voortzetten in 2018. Dit betekent dat meer Shelter Cities nodig zijn om tijdelijke opvang en bescherming te kunnen bieden.

Meer informatie is te vinden op: www.sheltercity.nl/utrecht, of bekijk de minidocu's op ons [Youtubekanaal](#) over het werk van [Wanjiku](#), [Najib](#) en [Lottie](#).

Lottie geeft een presentatie in aanwezigheid van raadsleden en wethouder

Kenia

Door Babs Pol en Lani Teljoarubun

Mensenrechtensituatie

Kenia verkeert nog altijd in politieke en constitutionele onzekerheid. De afgelopen verkiezingen in 2017 gingen gepaard met veel politiek geweld en het schenden van mensenrechten. Uhuru Kenyatta werd in oktober opnieuw tot president verkozen voor de komende vijf jaar nadat de eerste verkiezingen ongeldig waren verklaard. Hij won met 98% van de stemmen, maar de opkomst betrof slechts 39%. Onrust en geweld braken massaal uit, vooral in de oppositiebolwerken. De politie trad met geweld op, om zogenaamd de orde te handhaven. Politiegeweld vindt niet alleen tijdens de verkiezingen plaats maar [structureel](#). In toenemende mate vinden er buitengerechtelijke executies plaats, gedwongen verdwijningen en andere mensenrechtenschendingen, vaak zonder gerechtelijke vervolging of verantwoording. Politieke oppositie, anti-corruptie bewegingen, *civil society*-activisten alsook journalisten en bloggers worden bedreigd en geïntimideerd.

PBI Kenia

PBI Kenia heeft zich weer sterk ingezet voor de bescherming van mensenrechtenverdedigers en het bevorderen van [peace building](#). Zo hebben we verschillende risicobeoordelingssessies uitgevoerd, veiligheidstrainingen gegeven en fysieke begeleiding aangeboden. Daarnaast heeft PBI Kenia zich ook bezig gehouden met het organiseren van workshops voor het maatschappelijk middenveld, het ondersteunen van ([grassroots](#)) mensenrechtenverdedigers- en organisaties in Mathare (Nairobi), en het bevorderen van het onderwerp [Business and Human Rights](#) waarbij meer focus wordt gelegd op de strijd tegen landonteigening, gebrek aan natuurlijke hulpbronnen en de betrokkenheid van bedrijven in de schending van mensenrechten. De in november 2016 gelanceerde [Women Human Rights Defenders Toolkit](#) werd verder verspreid. Deze praktische online handleiding biedt middelen en aanbevelingen voor vrouwelijke mensenrechtenverdedigers, die te maken hebben met gendergerelateerd geweld.

"It is structural violence, it is violence that has been allowed to go on, and it seems it is violence that has actually been ordered from the state to make sure that other people live in fear, people are intimidated."

- Stephen Mwangi

Speaker tour

PBI Nederland ontving afgelopen jaar Stephen Kinuthia Mwangi, coördinator en medeoprichter van [Mathare Social Justice Centre](#) (MSJC).

Deze organisatie houdt zich bezig met het documenteren van politie-geweld, onderdrukking en andere mensenrechtenschendingen. PBI heeft Stephen in contact gebracht met belangrijke sociale en politieke instanties en organisaties in Nederland en Brussel.

"Young men who have been killed not because they were guilty but because they were trying to do the right thing; they were trying to stand up for their own rights."

-Stephen Mwangi

Ook organiseerde PBI een Human Rights Cafe waar Stephen zijn perspectief over de voortdurende strijd tegen structurele schendingen toelichtte. Hij ging met het publiek in gesprek over de problemen rondom politiegeweld in Nairobi en elders in Kenia.

Vanuit de NOS was er ook aandacht voor Stephens verhaal. En PBI heeft haar eigen reportage gemaakt van het bezoek van Stephen waarin hij over zijn werk vertelt, de rol die daarin is weggelegd voor PBI en het belang van een zogeheten *speaker tour*. Beide rapportages staan op ons op ons [Youtube-kanaal](#):

- De NOS-reportage: youtu.be/F7OMnrDyhHg

- De korte PBI documentaire: youtu.be/h2Pt9sOXvDI

Stephen Mwangi in Amsterdam, als onderdeel van de speaker tour

Guatemala

Door Marina Samayoa en Paul van den Akker

Mensenrechtensituatie

Guatemala heeft in 2017 vooruitgang geboekt in het bestrijden van corruptie. Deze vooruitgang is te danken aan de samenwerking tussen de Internationale Commissie tegen Straffeloosheid (CICIG) en het Openbaar Ministerie.

Zo werden in januari 2017 de broer en de zoon van de Guatemalteekse president Jimmy Morales vastgehouden in verband met een onderzoek naar corruptie. In augustus echter werd Iván Velásquez, de commissaris van het CICIG, door de Guatemalteekse president als persona non grata verklaard omdat het CICIG samen met de openbaar aanklager een onderzoek is gestart naar de president, nadat duidelijk werd dat de president meer dan 6 miljoen quetzales (omgerekend ca. 700.000 euro) aan campagnegeld niet had opgegeven bij de kiesraad.

In september vonden er **demonstraties** in de hoofdstad plaats. De aanleiding was een stemming in het congres waarin 107 afgevaardigden de voorkeur gaven om het Wetboek van Strafrecht te veranderen om zodoende meer ruimte te creëren voor illegale verkiezingsfinanciering. Daarnaast zou deze wetsverandering gevangenisstraffen voor meer dan 400 soorten misdaden verminderen, waaronder verschillende misdaden waar enkele van deze afgevaardigden van verdacht worden. In november demonstreerde het Guatemalteekse volk om het ontslag van de president Jimmy Morales en de 107 afgevaardigden te eisen.

PBI Guatemala

Het Guatemalaproject startte in 1983, tijdens de bloedige burgeroorlog, en het was een van de eerste projecten van PBI. Na het tekenen van de vredesakkoorden in 1996 leek er meer ruimte te komen voor mensenrechtenverdedigers en heeft PBI het project in 1999 gesloten. Het geweld en mensenrechtenschendingen stegen in de jaren daarna echter weer, waardoor PBI door diverse organisaties werd gevraagd terug te keren. In 2003 is besloten het project te heropenen en sindsdien is het project in omvang toegenomen. Nu worden er negen organisaties begeleid, en een aantal organisaties wordt incidenteel gevolgd of begeleid.

Speaker tour

In maart 2017 was de Guatemalteekse mensenrechtenverdediger Marcos Ramírez op bezoek in Nederland voor een speaker tour over de **vredesprocessen** in Guatemala. Twintig jaar geleden werd het vredesakkoord in

Guatemala getekend. Marcos heeft zich ingezet voor de vredesprocessen in Guatemala als één van de leiders van het **Consejo de la Comunidad la Primavera del Ixcán** (CPR), welke bestaat uit voormalig intern ontheemden.

Marcos vertelde dat hij tijdens de speaker tour heeft gemerkt dat: *'...er veel organisaties en overheden zijn die geloven dat er in Guatemala vrede is, maar dat is op veel punten niet het geval. Daarom hebben wij benadrukt dat de steun van de internationale gemeenschap voor lokale gemeenschappen in Guatemala zeer belangrijk blijft.'*

- Marcos Ramírez

Daarnaast heeft Marcos gesproken over de rol van het maatschappelijk middenveld in vredesprocessen, de rol van de internationale gemeenschap, **'transitional justice'** en landrechten op een conferentie georganiseerd door PBI en het onderzoeksinstituut CEDLA. De speaker tour van Marcos viel samen met de speaker tour van de Colombiaanse mensenrechtenverdedigster Berenice Celeita Alayon, waar het vredesproces nog in de kinderschoenen staat. Dit zorgde voor een zeer interessant evenement waarin de vredesprocessen van beide landen besproken werden.

Meer actuele informatie is te vinden op:

- Onze Nederlandse website: www.peacebrigades.nl/nieuws
- De website van PBI Guatemala: www.pbi-guatemala.org.

Marcos en Berenice spreken in maart op een conferentie georganiseerd door PBI en het onderzoeksinstituut CEDLA in Amsterdam

Guatemala in cijfers

Inheemse bevolking in Guatemala

Voor deze infographic zijn cijfers uit de volgende bronnen gebruikt:

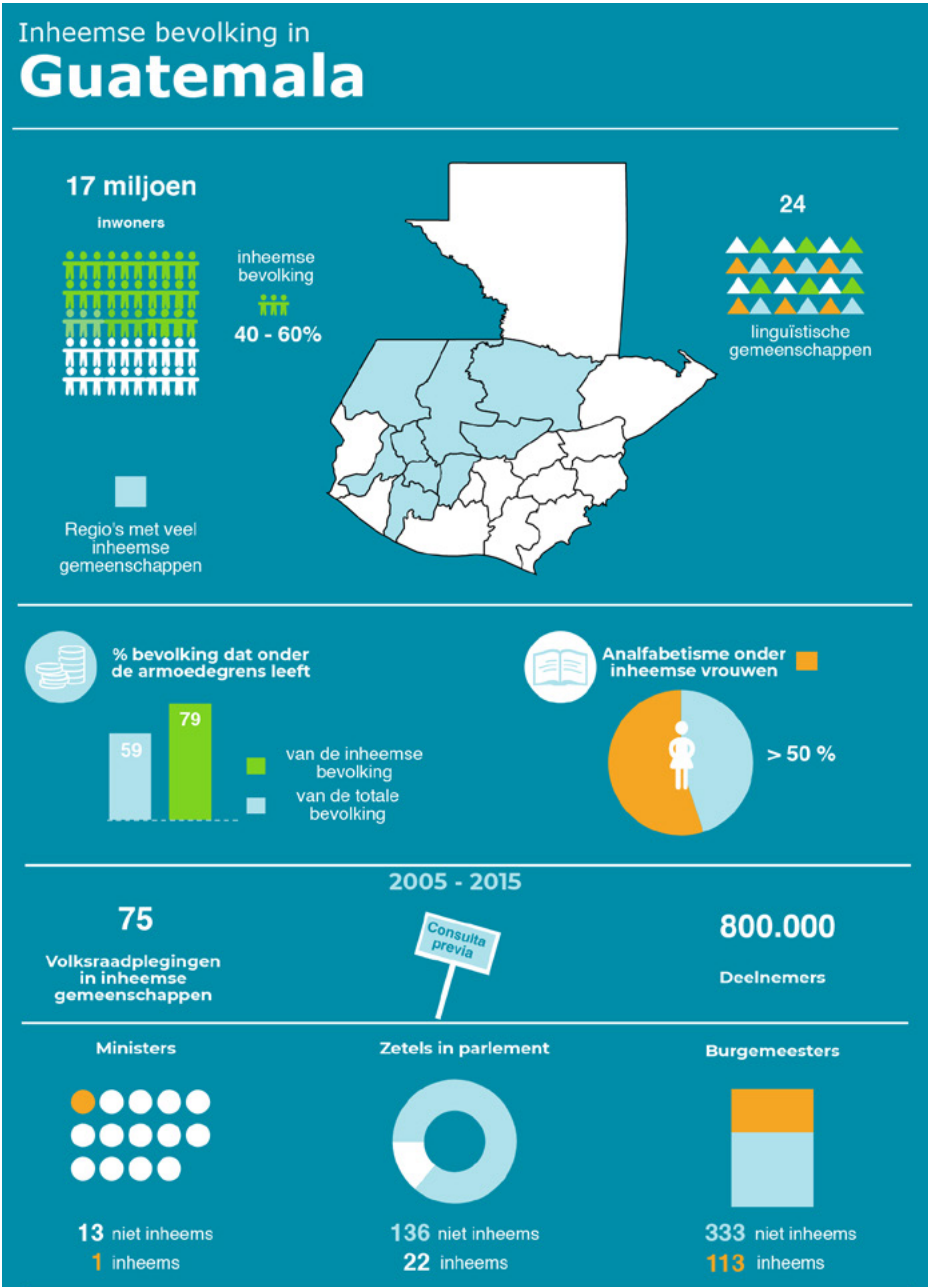
VN
data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=guatemala

PBI Guatemala
www.pbi-guatemala.org/fileadmin/user_files/projects/guatemala/files/english/B37_ing.pdf

UNHCR
www.refworld.org/docid/58ec8a3015.html
www.unhcr.org/uk/580a78d74.pdf

WFP
documents.wfp.org/stellent/groups/public/documents/eb/wfp293153.pdf

OAS
oas.org/en/iachr/reports/pdfs/Guatemala2016-en.pdf

Colombia

Door Irene Verrijt, Thomas Campman en Stephania Rivera Tamayo

Een lange weg naar vrede

Na het 'vredesjaar' 2016, waarin een [akkoord](#) werd gesloten tussen de regering en de FARC, wordt in 2017 duidelijk dat vrede een weg is met veel hobbels. De implementatie verloopt stroef: slechts 18 procent van het akkoord is tot nu toe daadwerkelijk doorgevoerd. Hierbij ligt de nadruk op de politieke participatie en de ontwapening van de FARC. Andere onderdelen zoals landhervormingen en rechten van slachtoffers zijn nauwelijks aan de beurt gekomen.

Het [gebrek aan voortgang](#) is vooral te wijten aan de sterke polarisatie in het land. Dit weerspiegelt zich ook in de politiek: door grote weerstand vanuit het congres kunnen bepaalde onderdelen uit het vredesakkoord niet worden omgezet in wetgeving. Slechts een kwart van de wetten zoals in het vredesakkoord voorgesteld werden tot op heden aangenomen.

In 2017 is een begin gemaakt met vredesbesprekingen tussen de regering en de ELN, nu de grootste guerrillabeweging van Colombia. Na meerdere aanslagen heeft de regering de onderhandelingen echter afgebroken. Over het hele jaar is het aantal doden door het conflict licht afgenomen. De belangrijkste reden hiervoor is dat de FARC-strijders hun wapens ingeleverd hebben. Aan de andere kant is de strijd in bepaalde gebieden waar de FARC een [machtvacuüm](#) heeft achtergelaten juist weer opgeleaid. Colombia kent naar schatting nog zo'n 9 gewapende groeperingen, onder wie neo-paramilitaire groepen, criminele groeperingen en achtergebleven guerrilla's.

Steeds meer geweld tegen mensenrechtenverdedigers

Het geweld tegen mensenrechtenverdedigers blijft zeer zorgelijk. Zo stelde de VN het aantal moorden in 2017 in Colombia vast op 105. Het merendeel van deze moorden betreft verdedigers die zich bezighouden met [landrechten](#). Deze toename in geweld is het resultaat van de instroom van nieuwe gewapende actoren die uit zijn op controle over de door de FARC verlate gebieden. Dit gaat gepaard met veel geweld en aanslagen tegen sociale leiders en mensenrechtenverdedigers. Ook door PBI begeleide mensenrechtenverdedigers ervaren deze [precaire veiligheidssituatie](#). PBI blijft deze groepen dan ook begeleiden en zet zich voortdurend in voor betere veiligheidsgaranties.

Speaker tour

Ook in Nederland zorgt PBI voor meer [zichtbaarheid](#) van de mensenrechtensituatie in Colombia. We hebben twee Colombiaanse mensenrechtenverdedigsters op bezoek gehad: Berenice Celeita Alayon en Olga Silva. Beiden worden door PBI begeleid. Zowel Berenice als Olga gingen met Nederlandse organisaties en overheidsinstanties in gesprek over de vredesopbouw in hun thuisland. Beiden benadrukten hierbij de rol van vrouwen bij het vredesproces. Meer informatie staat op onze [website](#).

Olga Silva en PBI's landen-specialist Anna Hengeveld

PBI in Colombia

PBI is sinds 1994 actief in Colombia. In totaal worden 19 organisaties en individuen in 12 Colombiaanse departementen begeleid. PBI doet dat met tientallen veldvrijwilligers vanuit de hoofdstad Bogotá en de provinciesteden Barrancabermeja en Apartadó. De organisatie focust zich voornamelijk op de thema's juridische casussen, vrede en landrechten.

Meer actuele informatie op onze [website](#) en [pbicolombia.org](#).

Afro-Colombiaans meisje uit de Chocó regio houdt 'Paz' (vrede) hoog

Colombia in cijfers

Peacebuilding in Colombia

Voor deze infographic zijn cijfers uit de volgende bronnen gebruikt:

BBC
www.bbc.com/mundo/noticias-america-latina-40646855

VN
colombia.unmissions.org/sites/default/files/e-book_brochure_mision_de_verificacion_1.pdf

PBI Colombia
pbicolombiablog.org/2017/03/21/grave-aumento-de-asesinatos-de-quienes-defienden-los-derechos-humanos-en-colombia/

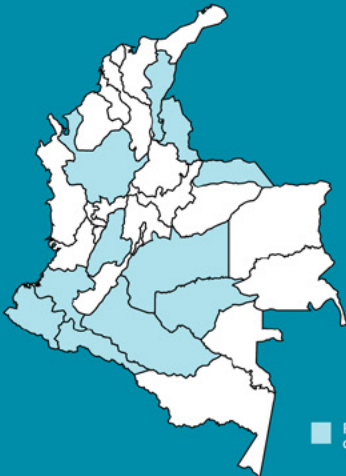
CERAC
blog.cerac.org.co/monitor-del-cese-el-fuego-bilateral-y-de-hostilidades-final

OIAP
www.altocomisionadoparalapaz.gov.co/Prensa/Paginas/2017/Septiembre/onu-finaliza-dejacion-armas-entrega-cifras-consolidadas-armamento-recibido-inhabilitado.aspx

El Spectador
www.elspectador.com/noticias/politica/el-precario-balance-de-la-implementacion-del-acuerdo-de-paz-articulo-716104

Peacebuilding in Colombia

Een jaar geleden heeft de Colombiaanse regering een vredesakkoord gesloten met de grootste guerrillabeweging van het land, de FARC

Opdeling van het akkoord in thema's

- landhervormingen
- politieke participatie
- staakt-het-vuren
- oplossingen voor het drugsprobleem
- rechten van de slachtoffers
- controlemechanismen voor de implementatie van het akkoord.

Implementatie van het Vredesakkoord met de FARC

De implementatie van het akkoord is tot nu toe vooral gericht geweest op het ontwapeningsproces en de politieke participatie van de FARC als politieke beweging.

18% is geïmplementeerd
82% is niet geïmplementeerd

Ingeleverde wapens
door ex-guerrillastrijders

8994

Gedemobiliseerde
guerrillaleden

6893

Schatting van aantal
mensen gered van de
dood door het
vredesproces

2800

Aantal moorden op
mensenrechtenverdedigers
tussen december '16 en
oktober '17

106

Mexico

Door Miguel Boelen en Seline Fröling

Mensenrechtensituatie

Met meer dan 29.000 moorden was 2017 het **meest gewelddadige jaar** in de moderne geschiedenis van Mexico. De al hoge mate van geweld, gedwongen verdwijningen en straffeloosheid zijn het afgelopen jaar verergerd. Deze situatie heeft een grote invloed op het werk en leven van mensenrechtenverdedigers. Zo zijn er het afgelopen jaar 31 mensenrechtenverdedigers en 12 journalisten vermoord. In januari berichtten wij over de dood van Isidro Baldenegro López, die opkwam voor de bescherming van de natuur en de rechten van de lokale Tarahumara gemeenschap. De hoge mate van geweld tegen mensenrechtenverdedigers die bovenal gepaard gaat met **straffeloosheid**, maakte Mexico in 2017 het op 3 na meest gevaarlijke land voor mensenrechtenverdedigers ter wereld. Voor vrouwelijke verdedigers was het zelfs de gevaarlijkste plek van Latijns-Amerika.

Speaker tour

Om de moeilijke situatie van mensenrechtenverdedigers aan de kaak te stellen, heeft PBI Nederland in oktober 2017 een *speaker tour* georganiseerd met Rosalinda Dionicio en Marcos Leyva. Beide zijn mensenrechtenverdedigers afkomstig uit Oaxaca en vertegenwoordigden REDECOM en EDUCA. Via deze organisaties zetten zij zich in voor de **inspraak van de lokale bevolking** bij voornamelijk grootschalige economische projecten, zoals de goud- en zilvermijnbouw bij San Jose del Progreso en het instellen van de Speciale Economische Zone in Tehuantepec.

“Wij leven in een soort van oorlogssituatie. Het dagelijks leven is ingegeven door militaire denkbeelden en logica.”

- Marcos Leyva, EDUCA

Tijdens hun bezoek aan Nederland spraken Rosalinda en Marcos onder andere met het Ministerie van Buitenlandse Zaken en verschillende NGO's gericht op het thema **'Business and Human Rights'**. Daarnaast vond er een Human Rights Café plaats bij de Universiteit Leiden waar geïnteresseerden vragen konden stellen over het werk van REDECOM en EDUCA en de moeilijke omstandigheden van Rosalinda en Marcos. Het bezoek werd afgesloten met een *expert meeting* voor onderzoekers van het CEDLA, Wageningen Universiteit, Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Utrecht en Universiteit Leiden.

Bezoek mensenrechtenadviseur

PBI heeft een bijdrage geleverd aan het bezoek van de Nederlandse mensenrechtenambassadeur Kees van Baar aan Mexico in februari 2017. Naast een

inhoudelijk voorbereidingsrapport heeft PBI Mexico een bijeenkomst georganiseerd voor de ambassadeur met een grote verscheidenheid aan maatschappelijke organisaties uit Chihuahua. Chihuahua is de staat met het hoogste percentage moorden op mensenrechtenverdedigers in Mexico.

PBI Mexico

In december 2017 is de **Ley de Seguridad Interior** of 'Interne Veiligheidswet' aangenomen. Deze wet reguleert de inzet van militairen bij de zogenoemde 'drugoorlog'. Volgens vele experts en mensenrechtenverdedigers, waaronder de VN, is deze wet juist een gevaar voor de veiligheid, omdat deze de inzet in het hogere geweldsspectrum voor langere tijd legitimeert. Verder zijn veel aspecten van de wet nog onduidelijk en het komend jaar zal moeten uitwijzen hoe de wet in de praktijk zal worden ingevoerd.

Op 1 juli 2018 vinden er verkiezingen plaats voor zowel een nieuwe president als voor senaat en congres. Daarnaast zijn er in verschillende staten op dezelfde dag ook nog verkiezingen op federaal en lokaal niveau. Verwacht wordt dat in aanloop naar de verkiezingen het geweld, inclusief geweld op mensenrechtenverdedigers, zal toenemen.

Actuele informatie is te vinden op: onze [site](#) en www.pbi-mexico.org.

Rosalinda Dionicio en Marcos Leyva bij de expert meeting ter afsluiting van het Nederlandse deel van hun speaker tour in 2017

Mexico in cijfers

Femicide in Mexico

Voor deze infographic zijn cijfers uit de volgende bronnen gebruikt:

- Excelsior
www.excelsior.com.mx/nacional/2017/10/22/1196308#imagen-2
- COHA
www.coha.org/femicide-and-victim-blaming-in-mexico/#edn9
- Milenio
www.milenio.com/policia/Aumentan_femicidios_en_Mexico-ONU-Segob-Inmujeres-asesinato_mujeres-violencia_0_723527671.html

Honduras

Door Welmoed Barendsen

Mensenrechtensituatie en presidentsverkiezingen

Net als voorgaande jaren werd 2017 gekenmerkt door veel [sociale onrust en bedreigingen](#) aan het adres van mensenrechtenverdedigers in Honduras. Zo werden tijdens studentenprotesten in september vier mensenrechtenverdedigers slachtoffer van intimidatie, criminalisering en geweldsgebruik door de Hondurese veiligheidstroepen.

Verder was er in 2017, naar aanleiding van de moord op milieuactiviste Berta Cáceres op 3 maart 2016, aanzienlijke internationale aandacht voor milieu-activisme en landrechten. Ook in Nederland was dit het geval, onder meer vanwege de betrokkenheid van de Nederlandse ontwikkelingsbank FMO als medefinancierder van de Agua Zarca-dam waar Berta Cáceres tegen streed. In juli verklaarde FMO zich terug te trekken uit het project. Eind oktober publiceerde GAYPE, een internationaal team van mensenrechtenadvocaten, een [onderzoeksrapport over de moord op Berta Cáceres](#). In dit rapport wordt gesteld dat de verschillende banken die het project financierden (waaronder FMO) op zijn minst grove nalatigheid te verwijten valt.

Daarnaast ontwikkelde zich een verontrustende situatie in Honduras na de presidentsverkiezingen op 26 november 2017. De uitslag werd meerdere keren uitgesteld, maar uiteindelijk won de zittende president, Juan Orlando Hernández. Na de verkiezingen vonden er door het hele land protesten plaats, waarbij werd opgeroepen tot een transparant verkiezingsproces en betrouwbare verkiezingsresultaten.

PBI Honduras

In 2017 begeleidde PBI vijf organisaties/personen: ontwikkelingsorganisatie CEHPRODEC; LGBTI-organisatie Arcoíris, de inheemse organisatie COPINH; milieuactivist Kevin Ramírez; en journaliste Dina Meza. Vanwege haar strijd voor het recht tot vrijheid van meningsuiting, werd Dina Meza genomineerd voor de [Mensenrechtentulp \(Human Rights Tulip\) 2017](#). Daarnaast werd ook incidentele begeleiding geboden aan Hedme Castro van burgerparticipatie organisatie ACI Participa en droeg PBI Honduras bij aan de Speaker tours in Europa van Aurelia Arzú van Garífuna organisatie OFRANEH.

PBI Honduras vroeg in 2017 meerdere malen aandacht voor de [verontrustende mensenrechtensituatie](#) in het land. Naar aanleiding van de exponentiële toename van geweldsincidenten en de gevaarlijke situatie

voor mensenrechtenverdedigers in de nasleep van de presidentsverkiezingen, heeft PBI Honduras een [tijdelijke taskforce](#) opgericht om contact te onderhouden met de verschillende organisaties en de situatie te monitoren.

Speaker Tour OFRANEH

In december organiseerde PBI Nederland een speaker tour, waarbij Aurelia Arzú van OFRANEH een bezoek bracht aan Nederland. De organisatie richt zich op het belang van vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming van lokale bevolking bij (internationale) projecten.

Tijdens de speaker tour bracht Aurelia een bezoek aan FMO om het mensenrechtenbeleid te bespreken en ideeën aan te dragen over verbetering van [monitoring van gefinancierde projecten](#). Daarnaast ging Aurelia in gesprek met het Ministerie van Buitenlandse Zaken en diverse NGO's in Nederland en was er een publieke discussiebijeenkomst georganiseerd op het CEDLA.

De bijeenkomsten tijdens de speaker tour boden Aurelia de mogelijkheid om organisaties te vertellen over de problemen die de lokale Afro-Caribische Garífuna-gemeenschap ervaart in de bescherming van land- en culturele rechten.

Actuele informatie over PBI Honduras is te vinden op [onze site](#) en [pbi-honduras.org](#).

Bijeenkomst COPINH over het GAYPE rapport

Indonesië

Door Noirani Schipper

Sinds 2014 werkt het Indonesië Project samen met partnerorganisatie [ELSAM](#), (acroniem voor Instituut voor Beleidsonderzoek en Advocacy). Samen met ELSAM organiseert PBI de 'basiscursus voor mensenrechtenverdedigers' waarin mensenrechtenverdedigers een training van vier maanden krijgen over capaciteitsopbouw, veiligheid en mensenrechten. Hierna verrichten ze drie maanden een eigen onderzoek. In 2017 bestond de groep uit tien deelnemers uit Papoea, West-Papoea, Molukken, Atjeh, Sulawesi en Oost-Nusa Tenggara. De thema's waar de deelnemers zich in 2017 mee bezig hielden waren vrouwenrechten, landrechten, corruptie en educatie. De gemengde groep zorgde voor een groot solidariteitsgevoel onder de deelnemers, wat resulteerde in een blijvend [solidariteitsplatform](#).

Eén van de deelnemers van deze training kwam in november 2017 naar Nederland voor een *speaker tour*. Deze mannelijke deelnemer (zijn naam kan vanwege veiligheidsredenen niet worden genoemd) zet zich in voor de [rechten van transgenders](#) (*waria*) in Papoea. Tijdens zijn bezoek heeft hij de resultaten van zijn onderzoek naar de gezondheidszorg voor hiv- en aidspatiënten in de stad Sorong kunnen presenteren aan diverse NGO's en Buitenlandse Zaken.

Naast de basistraining is er een eendaagse training 'omgaan met agressie' gegeven voor medewerkers van verschillende NGO's uit Jakarta en omgeving. Voor de alumni van de basistraining is er nog een vijfdaagse Training of Trainers gegeven. Om de deelnemers te helpen om hun onderzoeksresultaten verder uit te werken hebben zij ook deel kunnen nemen aan een driedaagse schrijfworkshop. De onderzoeksresultaten van de eerste groep zijn gepresenteerd tijdens een presentatiesessie in Jayapura.

Nepal

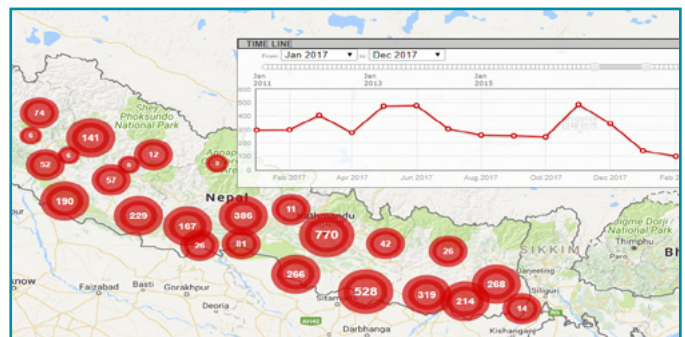
Door Noraini Schipper

Ondanks het vertrek van het veldteam in januari 2014 is PBI nog steeds betrokken bij Nepal door middel van de [Nepal Monitor](#). Het project is opgezet door PBI en in 2014 officieel overgedragen aan de lokale organisatie [Collective Campaign for Peace](#) (COCAP). In de Nepal Monitor worden meldingen van alle mensenrechten- en veiligheidsincidenten van de meer dan 200 betrokken organisaties en individuen gepubliceerd. Door de data die de Nepal Monitor verzamelt is het mogelijk om een beter beeld te krijgen van de oorzaken van geweld in Nepal, om hier vervolgens beter op te kunnen reageren en om zo vrede te kunnen promoten.

In februari 2017 kondigde de Nepalese regering aan dat er voor het eerst in 20 jaar weer [lokale verkiezingen](#) gehouden zouden worden. Een groot gedeelte van de geweldsincidenten was gerelateerd aan deze verkiezingen. Na deze aankondigingen in februari en in de aanloop naar de eerste en tweede ronde van de verkiezingen, in mei en juni, is een sterke stijging te zien in het aantal meldingen. Op 26 november en 7 december werden er verkiezingen gehouden voor het huis van afgevaardigden en de provinciale staten. In deze periode was er weer een zeer sterke stijging van het aantal incidenten - zie de rechterpiek in de grafiek hieronder.

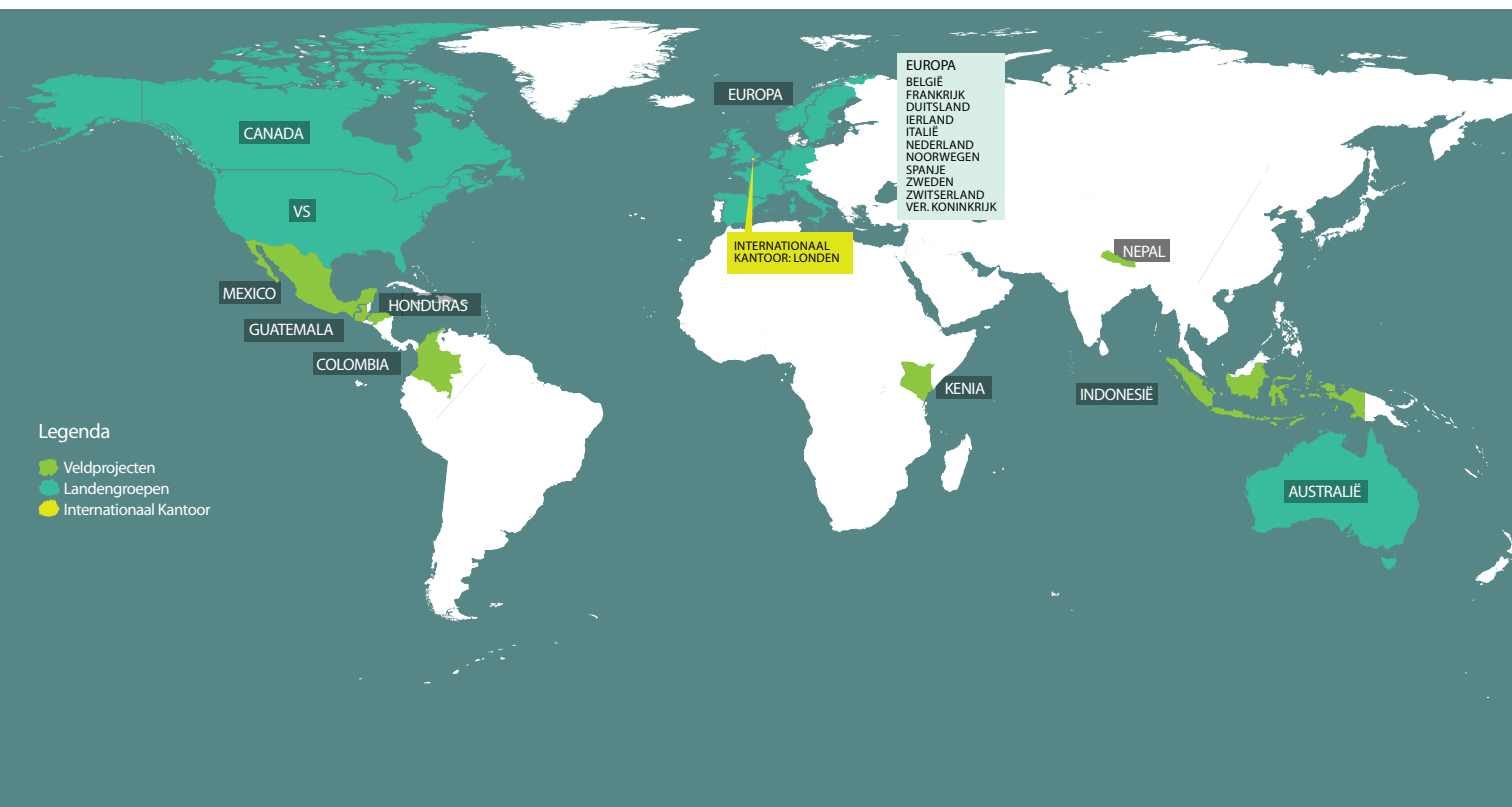
Oorzaken van de geweldsincidenten waren vooral persoonlijke problemen, politiek geweld en [gendergerelateerde incidenten](#). Bezien over heel 2017 is geweld gebaseerd op gender het meest voorkomende type geweldsincident zoals gerapporteerd in de Nepal Monitor. Vooral vrouwen en meisjes jonger dan 26 zijn slachtoffer van gendergerelateerd geweld.

Meer informatie is te vinden op [nepalmonitor.org](#) en [cocap.org.np](#)

Nepal Monitor: meldingen in 2017

Volg PBI Nederland ook op:

peacebrigadesinternational

making space for peace

Oudegracht 36 • 3511 AP Utrecht • 06 1649 8221 • info@peacebrigades.nl • Triodos Bank: NL46 TRIO 0390 5010 34

www.peacebrigades.nl en www.peacebrigades.org

Twitter: [@PBINederland](https://twitter.com/PBINederland) • Facebook: facebook.com/PBINederland • LinkedIn: linkedin.com/compan/PBINederland • YouTube: youtube.com/user/PBINederland